

ZAAILINGEN

Anne-Fleur van der Heiden

Zaailingen

Nieuw Amsterdam

Eerste druk januari 2020
Tweede druk november 2021

© Anne-Fleur van der Heiden 2020
Alle rechten voorbehouden
Omslagontwerp Herman van Bostelen
Omslagbeeld © Robbert Bodegraven
Foto auteur © Annelien Nijland

NUR 306

ISBN 978 90 468 2657 7
www.nieuwamsterdam.nl

‘Maar omdat hier zijn veel is, en omdat blijkbaar
alles van hier ons behoeft, dit verdwijnende, dat ons
zo bijzonder betreft. Ons, meer dan alles verdwijnenden. *Een* maal
alles, slechts *een* maal. *Een* maal en niet meer. En wijzelf ook
een maal. Nooit weer opnieuw. Maar dit
een maal geweest te zijn, al is het slechts *een* maal:
van de aarde geweest te zijn, lijkt onherroepelijk.’

– Rainer Maria Rilke, *De elegieën van Duino*, in de vertaling van
W.J.M. Bronzwaer

Aambeeldhoofd

HOOG SLAPEN

Bloemen groeien naar binnen
wormen kruipen omhoog, lang boven het gras
een geboortedatum gedragen

onder de hoogslaper zit je
naast een vogelkijker
voor de Vlaamse gaai in de boom
de boom die meer raad weet met zuurstof
dan je longen

we drinken thee, wolk melk, label vraagt of we
liever het verleden veranderen of de toekomst willen zien

jouw huid geeft antwoorden zonder vragen als op elkaar
berustende meren

een meer alleen
verdampt, maar twee
in verbinding
voeden elkaar

VICTORIA

In de nacht dolen kakkerlakken
ook op zoek naar geluk

zoals schildpadden in de vijver
zwemmen met Victoria, de waterlelie
komt niet meer bovendrijven

ik wil wat zeggen over functionaliteit van treurnis
over de boom die deze snijplank was

's nachts in de kas wiedt een wetenschapper
gedachten met een vleesplant

hoort hij in de stilte wat
niemand anders zeggen kan

KLEINSTE VERSIE VAN MIJ

Gewoon ademen moet niet moeilijk zijn
planten water geven en een bonsaiboom, stofzuigen
naam geven aan een kat, bed opmaken

er zijn zaailingen die in huis worden gehouden
voor wie een zonnig raam nog te donker is

de wereld bestaat uit een ander
opeten, neem de oceaan
waar vissen in elkaar
verdwijnen als matroesjkapoppen

of de aarde alles terugneemt
als je maar lang genoeg stil blijft liggen

de kleinste versie van mij
eet mij op, wanneer
ben ik gestopt met plezier, waar
staan trampolines, vroeger overal
en vandaag heb ik de meest verdrietige aardappels gegeten

Het gaat over, liefde, maar zo had ik het niet gewild
want voornemens had ik en ik ben niet van plan weg te gaan.
Ooit kocht ik een beeldje van twee mensen die elkaar omhelzen,
je ziet niet waar de een begint en de ander eindigt. Symbiose leerde ik
later is het langdurig samenleven waarbij het voor een van de twee
gunstig is. Ben jij het die vanaf het begin alles uitzucht in plaats van
inademt, terwijl ik ineens weet hoe het is als de haren op je borstkas
grijzen en ik nog steeds hetzelfde voor je voel, ook die ene dag dat ik
je wilde verlaten, op de bank wakker werd met een hart
gekneusd als een moutkorrel.

Je zegt dat alles uit dezelfde patronen bestaat, nerven van een blad
onze aderen, golven en bergtoppen, jouw krullen en ik, fractalen
die zich eeuwig blijven herhalen als stille autoritten
een rite zijn van relaties, ogen op de weg, hartslagen
laag als reptielen, maar we zijn mensen en ik ben het zat
om stroomversnellingen over mijn wangen te laten, altijd
is er een kantelpunt als de een zich zwaarder maakt.

EENZELFDE DAG

Ochtend

unheimische vlakte om een homerun te moeten slaan
met het draadjesvlees waaruit ik besta, voeten uit de aarde trekken

Middag

de yogadocent zegt dat we minuten zonder zuurstof kunnen
we geen adem halen, enkel ontvangen
we in feite maar drie minuten verwijderd zijn van een einde
daar wil ik geen ideeën van krijgen

wat als zwaartekracht verdwijnt
je alleen hoeft te springen om dood te gaan

adem in – trek golven op – adem uit – spoel aan
een borstkas kan zich samentrekken en ontspannen
openknappen als cellofaan

Avond

zo'n laatste zomeravond uit het raam zie ik een jongen
met zijn vader bij een barbecue staan, ze roken
een wild zwijn, lachen naar elkaar
allebei even onwetend gelukkig

En dan kom je erachter dat de kaarsen die je brandt
om je starend vast te houden aan een vlam
van varkensvet zijn gemaakt, er een varken brandt
in de vensterbank van je zwarte vierkante raam

Doen wat de dag van je vraagt, niet te veel
er zijn nog zoveel doden te gaan

AANWEZIGHEID

In een bootje op de Amstel
denk ik aan de Seine, de brug vol
slotjes met namen, hoe wij ontbreken

gooi een stompje sigaret
in het water zonder te denken aan vissen

of gebieden waar mensen in stukjes
liggen – bedoel ik niet schrijnend, maar het is zo –

in aanwezigheid van anderen op festiviteiten
de wereld mooi vinden door pillen

of vergeten, het is even oké
om niet verbonden te zijn

misschien is aanwezigheid
geen synoniem voor liefde
maar voor zelfredzaamheid

AAMBEELDHOOFD

Sterfscènes onder de douche bedenken, een lichaam
zwaar als een hond met een doorweekte vacht

stem die zegt dat het nooit lukken zal, ik
beter kan stoppen voor ik begin, terug moet

naar waar ik vandaan kwam, de donkere
wolk inadem door mijn longen verspreid

ik heb geleerd om mijn aambeeldhoofd op te richten
naar de vrouw die de eerste noten op haar

viool krast op weg naar de *upside down*
in de schoot van de zwarte moeder aarde

een Chinees gezegde luidt: als je huilt
omdat je de zon mist, mis je ook de maan en de sterren

Ik zou een concubine kunnen zijn

AAN GODS VOETEN

Het meisje en haar sieraad
gouden ketting als teugels

langs haar hals, het snoer
een bit tussen haar tanden

misschien is ze dertien
ze wiegt met haar heupen

op tafel liggen moederborsten, plastic
zakken gevuld met laagje water

het lijf stuk
geslagen

God is overal en hier
liggen zijn tenen

de maagd houdt van bloemen, geur
van gesmolten kaarsen, wenst giften

aan de armen

Hij gelooft niet dat ik lesbisch ben
bewijs: als ik porno kijk
zijn het meestal twee vrouwen zachte
deinende borsten mooier dan een mannenlichaam
maar het blijft ongemakkelijk

naar vreemden te kijken

mijn vorige vriend had op zijn computer
een map getiteld 'muziek voor mama' beelden van
donkere vrouwen die niet zijn moeder waren

wat ik niet vertel: vroeger douchte ik met mijn beste vriendin
lagen naakt onder de zonnebank of in bed en praatten over
wat we gedaan hadden met mannen, een spanning
waarnaar ik soms verlangde die bij haar te ontdekken
maar altijd eindigde in: 'slaap lekker'

of als we voor de grap zoenden in de kroeg en zij
hard moest lachen en ik me schaamde
omdat ik er alles in had gelegd, of die ene keer
in een tent in de achtertuin toen ik mijn vingers
tussen mijn benen bewoog
niet zeker of ze echt sliep

Of ik een muntje voor de nacht heb
ik zeg alleen een beetje gruis, alle beetjes

helpen, zegt ze, ik pulk vijf cent uit de hoek
van mijn portemonnee, ik ben dankbaar

dat je zo je best doet, meisje
ze zegt meisje en het klinkt oprecht